

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsområde

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden är förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, elevhälsa och central skoladministration.

Viktiga beslut och händelser under året

Lokalfrågorna fortsätter att vara i fokus och byggnationen av Junkaremålsskolan F-6 fortskrider enligt plan och i nuläget är fasaden i det närmaste klar och skylten "Junkaremålsskolan" håller på att sättas upp. Planering inför flytt från paviljonger till nya skolan pågår och beräknas kunna genomföras i slutet av terminen och före semesterperioden. Även arbetet med Granelundsskolan fortskrider enligt plan och skolan kommer att tas i bruk till höstterminsstart 2025. Beslut har under hösten tagits i barn- och utbildningsnämnden om att lägga ned Norrskolan i samband med att Granelundsskolan tas i bruk. En förstudie har gjorts för Hubbarpsskolan och nämnden har ställt sig bakom förvaltningens förslag om en nybyggnation av Hubbarpsskolan, då en renovering inte till fullo tillgodoser de pedagogiska önskemål som finns på en modern skola.

Under hösten är det fortsatt hög inskrivning av barn inom förskolan. Arbetet med att ersätta Kungsparkens förskola fortsätter och den 6 oktober arrangerade Tranåsbostäder "första spadtaget" tillsammans med barn, personal, politiker och entreprenörer. Markberedning och arbete med grunden pågår och arbetet fortskrider enligt plan. Förskolan beräknas vara klar i slutet av 2024.

Förvaltningen fortsätter att arbeta med det kvalitetsarbete som påbörjats under förra läsåret. I november kommer uppföljning av läsårets första uppföljningsområde *kunskaper, utveckling och lärande* att presenteras i nämnden. Sedan den 1 september har förvaltningen en kvalitets- samordnare, vilket ger ge stöd åt det fortsatta arbetet. Skolverket har också tagit ansvar för ett nationellt kvalitetssystem och har nyligen lanserat sitt system, vilket framöver ska kopplas samman med vårt eget systematiska kvalitetsarbete.

Förvaltningen fortsätter också arbetet med utformningen av framtidens gymnasieskola. Intentionen i lagen är att planering och dimensionering av gymnasieskolan måste förbättras och i stället för att konkurrera med varandra behöver gymnasieskolor samarbeta. Lagen, som träder i kraft den 1 juli 2023 och ska gälla från 2025, innebär att Tranås måste ha minst två andra samverkanskommuner för att bilda samverkansområden. Ett intensivt arbete har pågått under en lång tid och samtliga grannkommuner utan egen gymnasieskola har fått enskilda besök vid flera tillfällen och förvaltningschef, gymnasiechef, Barn- och utbildningsnämndens ordförande, KSO samt kommundirektör har vid minst två tillfällen besökt våra grannkommuner i syfte att skapa framtida samverkan. I början av 2024 finns ett bokad möte för tjänstepersoner och politiker och efter det förväntas politiska beslut att fattas i berörda kommuner i början av året med förhoppning om att kunna bilda Holavedens samverkansområde under våren 2024.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling men också att till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för att skapa utveckling och välutbildad arbetskraft. Tranås kommun behöver arbeta med att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och därmed höja utbildningsnivån. Detta förutsätter god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och senare eftergymnasiala studier.

Ett led i den höjda kvaliteten är att kunna erbjuda grundskolor med likvärdig utbildning i ändamålsenliga och permanenta lokaler. Likvärdigheten innebär också en likvärdig utbildning både mellan skolor och även mellan klasser på samma enhet. Det handlar också om att kunna bibehålla en hög kvalitet inom förskolan.

Det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för det fortsatta arbetet med verksamhetens kvalitet. Den årliga strukturen bygger på tre uppföljningsområden, med utgångspunkt från styrdokument som skollagen och läroplaner.

Regeringen har givit skolmyndigheterna i uppdrag att ta fram ett nationellt kvalitetssystem för hela skolväsendet och de har nu återkommit med nationella målsättningar, delmål och indikatorer för att utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. På grund av besparingsskäl har arbetet med att inrätta flera nya kontor i landet stoppats men arbetet förväntas återupptas framöver. Avsikten är att åstadkomma större spridning och regional närvaro när det gäller skolmyndigheter. Detta kommer på längre sikt stödja verksamhetens kvalitetsutveckling.

Nämndmål och indikationer

- Ekonomisk kontroll och kostnadseffektiv verksamhet
- Höjd utbildningsnivå genom ökat antal elever med behörighet till yrkesprogram på gymnasiet
- Ökat antal elever med behörighet till studieförberedande program på gymnasiet.
- Ökat antal elever med gymnasieexamen inom fyra år, samt ökat antal invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Barn- och utbildningsförvaltningen ska leverera en förskola av hög kvalitet där barn får de förkunskaper och språkkunskaper som krävs för att kunna tillgodogöra sig undervisning i de tidigare åldrarna. Studier visar att fullföljd gymnasieutbildning ger större och bättre möjligheter till egen försörjning genom arbete och vidare studier. Förvaltningens uppdrag är att få fler elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasieskola. Detta ger i sin tur fler elever som lämnar gymnasieskolan med examen och med möjlighet till arbete och/eller vidare studier.

Förvaltningen arbetar med målet att få ett bättre resultat i åk 9 än våra grannkommuner i Östergötlands och Jönköpings län samt genom att bibehålla och öka Holavedsgymnasiets attraktivitet i närområdet.

En viktig del i en skola och förskola av hög kvalitet är att tillhandahålla lokaler av god kvalitet, vilket förbättrar möjligheter för barn och elever att tillgodogöra sig undervisning men moderna och anpassade lokaler bidrar även till framtida kompetensförsörjning och en stabil tillgång till utbildad personal och legitimerade lärare.

Driftsresultat

Prognosen för oktober visar ett överskott på 3 mkr.

Förskola och pedagogisk omsorg

Förskola och pedagogisk omsorg prognosticerar för ett underskott på 1,4 mkr.

Den största anledningen till underskottet är att förskolorna har ökat sin bemanning för att möta det ökade behovet av barnomsorg. Antalet inskrivna barn är för tillfället högre än på flera år och i princip alla förskolor är fulla.

Grundskola och fritidshem

Prognosen för grundskola och fritidshem visar ett överskott på 2,2 mkr

Grundskolorna prognosticerar ett överskott medan anpassad grundskola och särskilda undervisningsgrupper beräknas gå med underskott. Fritidshemmen beräknas klara en budget i balans.

Kostnaden för skolskjuts beräknas bli högre än budgeterat. Detta beror på fortsatt höga dieselpriser.

Gymnasiet

Verksamheten för gymnasie- och gymnasiesärskola beräknas gå med ett överskott på 0,8 mkr.

Personalkostnaderna beräknas bli lägre än budgeterat pga. vakanser och långtidssjukskrivningar under våren. Prognosen har också påverkats av lägre statsbidrag samt att bl.a. kostnader elevresor/färdbevis beräknas bli högre än budgeterat.

Investeringar

Investeringsbudget för 2023 uppgår till 12,0 mkr. Hela investeringsutrymmet beräknas användas. Till största delen är investeringarna IT-relaterade och består bl.a. av elevdatorer, personaldatorer, IT-utrustning och nätverk i lokaler. I övrigt kan nämnas maskinutrustning till gymnasiet samt skolmöbler till grundskolan.

Personal

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tranås ser liksom många andra kommuner att behovet av behöriga och legitimerade lärare är fortsatt stort och bedöms öka framöver. Det beror framför allt på att antalet barn och unga ökar i snabbare takt än antalet nyexaminerade lärare och en förhållandevis hög andel medarbetare över 60 år, vilket innebär att antalet pensionsavgångar de närmaste åren är relativt stort.

Förvaltningen gör uppföljningar av den kompetensförsörjningsplan som arbetats fram tillsammans med lärarfacken (HÖK-21). Möjligheter till kompetensutveckling tillsammans med Linköpings universitet och Högskolan för kommunikation och lärande i Jönköping är ett utvecklingsområde vilket kan ske t.ex. genom arbetsintegrerad utbildning och utlokaliserad utbildning i vårt närområde. Ett samarbetsavtal finns också med Linköpings universitet, vilket innebär att Tranås kommun har flera övningsskolor där studenter genomför verksamhetsförlagd utbildning. Praktik på Tranås skolor ger ökade rekryteringsmöjligheter efter avslutad utbildning. En förhoppning finns också om att nya moderna skollokaler ska bidra till ökad attraktivitet när ny personal sökes.

Ett genomsnitt av den totala sjukfrånvaron under de senaste tre åren visar på en högre korttidsfrånvaro inom förskolan än inom grundskolan och gymnasiet. Omvänt gäller för långtidsfrånvaro där gymnasiet har något högre andel personal med långtidsfrånvaro. Arbeta med att analysera sjukfrånvaron och hitta åtgärder pågår. Under hösten har det varit något lättare att hitta vikarier vid frånvaro (sjukfrånvaro och vård av barn), men särskilt inom förskolan finns synpunkter på hög arbetsbelastning och konsekvenser av besparingar inom förskolan och klagomål har framförts. Nämndordförande och verksamhetschef har tillsammans med rektor mött synpunkterna vid arbetsplatsträffar.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Målet med det systematiska kvalitetsarbetet är att stärka analys- och uppföljningsarbetet på alla nivåer inom förvaltningen. Detta arbete, tillsammans med utvecklingslärares arbete, förväntar sig förvaltningen ska leda till förbättrad kvalitet och ökad medvetenhet på alla nivåer om vilka förbättringar som behöver göras för ökad måluppfyllelse. Den kvalitetssamordnare som påbörjat sitt arbete i början av hösten har börjat sätta sig in i arbetet och detta kommer att leda till ökade möjligheter att fokusera på stöd och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet.

Framtida utmaningar

Oro i vår omvärld skapar osäkerhet kring dimensionering av verksamheter och utmaningar kring integration är stora.

Skolverkets lärarprognos visar att det kommer att vara fortsatt brist på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035 och ca 12 000 nyutexaminerade lärare och förskollärare väntas saknas år 2035. Till viss del beror behovet på att visstidsanställda utan utbildning behöver ersättas av nyexaminerade lärare och förskollärare. Ett stort antal lärare behöver rekryteras för att ersätta lärare som går i pension, främst förskollärare, lärare grundskolan åk 7-9 och yrkeslärare på gymnasiet. Behovet av lärare är så stort att det inte enbart räcker med att utbilda fler unga studenter. För att klara behovet behövs många åtgärder som t.ex. vidareutbildning av obehöriga lärare och att fånga upp personer med annan grundutbildning, andra yrkesgrupper som kompletterar lärarna.

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling, möjlighet till egen försörjning men också till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för fortsatt utveckling. För att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och bidra till höjd utbildningsnivå krävs god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och eftergymnasiala studier. Gymnasieutredningen rymmer både möjligheter och hot kopplat till dimensionering av gymnasieskolan och förväntningar på samverkan mellan kommuner.